

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

16.06.2023. Nr. 1-8/19

Izglītības un zinātnes ministrijai
pasts@izm.gov.lv

*Par izglītības programmas norādīšanu
apliecībā par pamatizglītību*

Saskaņā ar Tiesībsarga likuma 11. panta 4. punktu viena no tiesībsarga funkcijām ir atklāt trūkumus tiesību aktos un to piemērošanā, kā arī veicināt šo trūkumu novēršanu jautājumos, kas saistīti ar cilvēktiesību un labas pārvaldības principa ievērošanu.

Tiesībsargs ir konstatējis trūkumus Ministru kabineta 2023. gada 6. jūnija noteikumos Nr.274 “Kārtība, kādā izsniedzami valsts atzīti vispārējās izglītības dokumenti”, kas stājās spēkā 2023. gada 9. jūnijā (turpmāk – Noteikumi). Saskaņā ar Noteikumu 1. pielikumu apliecības par vispārējo pamatizglītību 3.lappusē jānorāda izglītības programmas nosaukums un kods. Tā pati informācija - izglītības programmas nosaukums un kods – saskaņā ar Noteikumu 2. pielikumu jānorāda sekmju izrakstā par vispārējo pamatizglītību.

Ja skolēns ir apguvis vispārējās pamatizglītības programmu, izglītības programmas nosaukuma un koda norādīšana apliecībā par vispārējo pamatizglītību nebūtu uzskatāma par trūkumu. Taču skolēniem, kuri pamatizglītību iegūst speciālās izglītības programmās, piemēram, speciālās pamatizglītības programmā izglītojamiem ar garīgās veselības traucējumiem, izglītības programmas kods 21015711, apliecībā par pamatizglītību ierakstītā informācija atklāj datus par veselības stāvokli un var radīt vienlīdzīgu tiesību principa pārkāpšanu un diskrimināciju, īpaši darba tiesiskajās attiecībās.

Līdz šim, saskaņā ar Ministru kabineta 06.11.2006. noteikumiem Nr. 913 “Kārtība, kādā izsniedzami valsts atzīti vispārējās izglītības dokumenti”, izglītības programma bija jānorāda tikai sekmju izrakstā, kas tiesībsarga ieskatā ir atbilstoši, jo sekmju izrakstu, piemēram, darba devējs personai visdrīzāk nelūgs uzrādīt. Arī Noteikumu anotācijā izglītības programmas nosaukuma un koda nenorādīšana apliecībā par vispārējo pamatizglītību nav norādīta kā problēma, līdz ar to nav atrodams pamatojums, kādēļ apliecībā iekļaujamā informācija ir papildināta.

Fizisko personu datu apstrādes nosacījumi ir ietverti Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regulā (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (turpmāk – Datu regula) un Fizisko personu

datu apstrādes likumā. Atbilstoši Datu regulas 38. apsvērumam bērniem pienākas īpaša personas datu aizsardzība. Savukārt saskaņā ar Datu regulas 75. apsvērumu risku fizisku personu tiesībām un brīvībām – ar atšķirīgu iespējamību un nopietnību – var radīt personas datu apstrāde, ja tiek apstrādāti neaizsargātu fizisku personu, īpaši bērnu, personas dati. Ievērojot minēto, no personas datu apstrādes viedokļa bērnu personas dati un bērnu intereses prevalē pār sabiedrības interesēm

Pamatojoties uz Bērnu tiesību aizsardzības likuma 65.² panta 3. punktā noteikto tiesībsarga kompetenci iesniegt priekšlikumus, kas veicina bērna tiesību ievērošanu, aicinu izdarīt grozījumus Ministru kabineta 2023. gada 6. jūnija noteikumu Nr.274 “Kārtība, kādā izsniedzami valsts atzīti vispārējās izglītības dokumenti” 1. pielikumā, izslēdzot prasību apliecības par vispārējo pamatizglītību 3.lappusē norādīt izglītības programmas nosaukumu un kodu, kā arī rast iespēju noteikt, ka 2022./2023. gada absolventi, kas ieguvuši pamatizglītību speciālās izglītības programmā, var nomainīt apliecību par vispārējo pamatizglītību.

Lūdzu informēt tiesībsargu par paveikto un plānoto līdz **2023. gada 31. jūlijam**.

Tiesībsarga pilnvarojumā
Bērnu tiesību nodaļas vadītāja

Laila Grāvere

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu